

5. Հատը մեկ դրշ. մեծիտ, եւ կը գտնուի մանուկերապէս Պահէի գաբոն. Սունի Պօղոս աղայի խանութը :

Շ. Խմբագրության վերաբերեալ որևէ գիր
ուղղելիս առ. Տնօրեն - Տէր Հ. Ս. Այաճաճեան
Կ. Պոլիս Պալլըք բազար Նաֆիլէ խան վերի
յարկ Թիւ. 46

Directeur du Journal Armenien POUNTCHE
16 Nafié Han. Balouk Bazar Constantinople.

1884 ՄԱՅԻՍ 2

(St. B. 1370)

Դ. Ընդհանուր ժողովը կընտրէ
զկաթովիկոսնոյն ընտրելեաց ցու.

« Բայց Յանձնաւորողութե ուրիշ
փափաք մ'ալ ունի, զոր չի խոր-
չիր պատկառելի ժողովոյդ. ներ-
կայացնելէ, ա՛յն է՝ օգուտ քա-
ղել այս անգամ թէ՛՝ սո՛յն երկու
կաթ ողկկոսութեանց արժուոն:

Եւթուղիկոսական Յանճնաթուղովոյ առաջարկած և Ազգային Ժողովոյ ընդունած սոյն թէ՛ ա-

ህይወትና ምግብና ጥገና

ժամանակ մ'ալ պատրիարքա-
կան պաշտոն վարել ըստ հոգե-
ցաւ Ս. Պատրիարք Հայրը՝ կիւ-
րակէ առուր բանակցութեան վը-
րայ, որ խառնուի իւր ընակա-
րանին մէջ տեղի ունեցաւ ազ-
գային ժողովոյ մայր գիւնանին՝
ատենապետաց դիւանին և վար-

չական խորհրդականաց հետ : Այս արդիւնքն հարկաւ տեղեկա- գրով մը պիտի հաղորդի ազգա- յին ժողովոյ՝ առաջիկայ հինգ- շաբթի օր , և հրաժարման պատ- ճառներն պիտի յայտնուին միւստ միով : Ընդհանրապէս կկար- ծուէր թէ՛ հրաժարման պատ- ճառք են անձնական տկարու- թիւնն ու արտաքին յարաբերու- թեանց անձկութիւնն . սակայն վերջին բանակցութեան առթիւ երեւան ելաւ թէ՛ Նորին սրբազ- նութիւնն ուրիշ պատճառներ ալ ունի , որ բոլորովին ներքին են : Կիրակէ օրը յայտարարե- լէ , թէ՛ ներքին խորհրդականը ա- մենայն ինչ գործելու խօսք կու- տայ , բայց գրեթէ ոչինչ կգործէ . թէ՛ տնտեսական խորհրդականը կախատի և կգործէ , բայց ինքը (Ս. Պատրիարքը) համամիտ չէ նո- րա բոլոր գործոց . թէ՛ Պատրի- արքարանի շէնքը բոլորովին ան- յարմար է և հաղիւ փոխանոր- դարան կրնայ ըլլալ . թէ՛ Պատ- րիարքարանի ծախուց համար՝ ներկային գնէ կրկնապատկը (10—12 հազար լիրա պէտք է) և թէ՛ դաւառաց մէջ առաջնորդ- ներն հայ չօրպաճինքու աղ- զեցութենէն ազատելու համար , առնուադն 10 տկան լիրա ամա- կանով և 0 առաջնորդ պէտք է կարգել : Ահաւասիկ Ս. Պատ- րիարք հօր յայտնած այս ներքին պատճառներն ուշադրութեան արժանի են : Ներքին խորհրդա- կան Եղստֆեան էֆէնտիի հա- մար ըրած դիտողութիւնն հան- րածանօթ է , և թերեւս Եռ- ստֆեան էֆէնտի այժմ առաւել ծանրաբեռնեալ է՝ դիտաւորա- բար յարաբերութեանց գործերն ալ իւր վրայ առած ըլլալով : Ուստի հարկ է առաջարկել Ս. Պատրիարք հօր՝ որ յարաբերու- թեանց խորհրդական կարգէ Եռ- ստֆեան էֆէնտին , և ինքի օր ի բաղումն տարածուելով չոր- կարանայ և աղբային գործոց բարձի թողի լինելուն պատճառ չըլլայ : Իսկ ներքին գործոց հա- մար ուրիշ մընտրէ : Գալով տըն- տեսական խորհրդականին՝ մեր որ ժողովրդեան մէջ կապրիմք , կրնամք ըսել թէ՛ գայթակղական զրոյցներն արդէն բազմանալու վրայ են . զարմանօք լսուած է թէ՛ տնտեսական խորհրդական Մէլիքեան Գարեգին էֆէնտիի՝ իւր մերձաւոր աղբականաց մին , հռովմէական աղբային մը , 2000 ղուրուշ ամսականով Պատրիար- քարանի մէջ հաստատե- լէ իրրեւ ընդհանուր անտուշ , նոյն իսկ հաստատութեան օրը Պատրիար- քարանի տոմարին մէջ նորա ա-

նունն արձանագրուելով իրրեւ ուրիշ Հայաստանեայց եկեղեցւոյ : Հաւանական է թէ Ս. Պատրի- արք հօր համամիտ չգտնուած գործոց մէկն այս լինի : Դեռ քանի մ'օր յառաջ լուր տուին մեզ , թէ՛ Պատրիարքարանի նորեկ հաւաքիչը ալ հռովմէական են : Ներուի մեզ յայտարարել , թէ՛ աղբային ժողովէն աւելի Ս. Պատ- րիարք հօր անկ է՝ տնտեսական խորհրդականին համար պէտք ե- ղած աղբու աղբարարութիւն- ներն ընել , և ո՛րչափ շուտով ըլ- լայ՝ ա՛յնչափ օգտակար կըլլայ կեդրոնական սնտուկին համար , վասն զի սնտուկին հասութիւց աղբիւրն հարկաւ կնուաղի երբ ժողովրդեան գայթակղութիւնն աւելնայ : Ըստ վարչական օրինաց՝ Ս. Պատրիարք հօր յանձնեալ է խորհրդականաց ընտրութիւնը . և ինքը կարող է ի հարկին խոս- տիւ աղբարարել և տեղեկագրել առ ուր անկ է : Պատրիարքարանի շէնքին , ծախուց և առաջնորդաց վերաբերեալ խնդրոց համար՝ Ս. Պատրիարք հայրն կրնայ առա- ջարկութիւններ բերել աղբային ժողովին , վստահ լինելով թէ ե- րեսփոխանը պատրաստ են տնո- լինել և՛ անդր քան զարժանն և զկարելին : Բայց , նախ քան զա- մենայն , պարտ է վարչական մար- մինն լաւ կազմակերպել , աչա- ռութեանց՝ կողմնակցութեանց առաջն առնուլ , և վարչական գործերն այս կամ այն խորհր- դականին հաճոյից խաղալիկ չը դարձունել , ի՛նչ օգուտ , եթէ մեծ մեծ շէնքեր ունենամք , ե- թէ մեծ մեծ ծախքեր ընեմք , և աղբային գործոց գլուխը գոր- ծունայ և անձնուէր անձինք չգտնուին , և փոխանակ վարչա- կան բուն վիճակն բացարձակա- պէս յայտնելու՝ ընդադօտ դի- տողութեամբ անցնիմք : Վէրքը բանալու է , որպէս զի չգայրա- րացած՝ պէտք եղած սղեղանին գրուի : Ինչպէս անհաշտ մը , ըն- տանիք մը , նոյնպէս աղբ մը ա- ռաւել յիւրմէ կլիստի քան թէ օտարէն : Ս. Պատրիարք հայրը քաջահմուտ է աղբային ներքին վիճակին . Նորին սրբազնութիւնն պարտի լրջաբար մերկանալ ամե- նայն ինչ , և դարման առաջար- կել , և ո՛չ թէ՛ հրաժեշտ տալ՝ ամենայն ինչ թողլով վեր ի վայր :

Կրօնային ատենան անցեալ- ները յանձնաժողով մը կազմած էր՝ քահանայական դատուն նիւ- թական ու բարոյական բարե- կարգութեան համար պէտք ե- ղածն ծրագրելու պաշտօնով :

Մինչդեռ կապառուէր տեսնել յանձնաժողովոյն աշխատութեանց արդիւնքն՝ լուր առինք թէ ան- դամոց մեծագոյն մասին չչարու- նակելուն պատճառաւ , հարկ ե- ղեր է այս օրերս նոր անդամներ ընտրել : Մաղթել պարտիմք , որ ժամ յառաջ ի գլուխ ելնէ այս կարեւոր յանձնարարութիւնը և արդիւնքը տեսնուի : Աւելորդ է դիտել , թէ ո՛րչափ պէտք ունիմք քահանայական դատուն նիւթա- կան ու բարոյական բարեկար- գութեան :

— Կրօնային , որ Կրօնային ատենանը ամենայն խնամով կընեն՝ քանի մը ամիս յառաջ Կեսարի- այէն իբրեւ ծանր յանցաւոր մայ- րաքաղաքս բերուած և Եէտի- գուէի Հիւանդանոցը գրուած Տ. Յովհաննէս քահանային վրայ եղած ամբաստանութիւններն , ըստ խնդրանաց նոյն ինքն ամ- բաստանելոյն : Կրօնային ատ- ենան , քանի մ'անգամ հարցա- քննութենէ յետոյ , որոշե- լէ որ քահանայն Հիւանդանոցի մատ- րան քահանային հետ բնակի , մինչդեռ մինչև ցարդ անկելա- նոցը կգտնուի և մինչև իսկ կար- գալոյժ պիտի ըլլայ եղեր : Առ այժմ ասկէց կմակարբերուի , թէ քահանային վրայ գրուածներն չափազանց են : Բնիկ կեսարացի է , 35 տարեկան , և աղքատիկ . ո՛չ Պօլսոյ և ո՛չ այլ տեղւոյ աշ- խարհաբաւին տեղեակ չըլլալով՝ Կեսարիոյ վանքին մէջ ուսում առեր է և այժմ գրաբառ լեզ- ուաւ կխօսի եղեր : Հետաքրքիր եմք այս դատին վախճանն իմա- նալ և հրատարակել :

— Սովորոց խնամատար յանձնա- ժողովոյ անդամներէն մեծապա- տիւ Արիկ էֆէնտի Ունճեան , չորեքշաբթի երեկոյ հացկերոյթ մը տուաւ ի պատիւ Նորատունկ- եան մեծապատիւ Գաբրիէլ է- ֆէնտիի , որ անդամ է յանձնա- ժողովոյն և մօտերս պաշտօնով ի Չէթինէ կուղեւորի , ինչպէս արդէն ծանուցած եմք : Գասնի չափ պատուաւոր աղբայինք ներ- կայ էին :

— Նախորդ ամսոյ Տին , Վա- նայ նորաշէն եկեղեցւոյն մէջ , Տ. Խրիմեան սրբազան՝ աստեա- խօսութիւն մըրեր և հանդիսա- լոր պատարագ մատուցե- լէ ի յիշատակ հանգուցեալ կայսեր Ռուսիոյ , ի ներկայութեան հիւ- պատոսաց՝ փոխկուսակալ Աղա- թօն էֆէնտիի և 4000 չափ ժո- ղովորդեան :

— Վանայ աղբայինք բազմա- ստորագիր հանրագրով մը ծա- նուցանելով տեղական կառավա- րութեան , թէ հրդեհ՝ պատե-

րազմ՝ սով և այլ տառապանք կարի յոյժ տկարացուցած են զիրենք , ինդրեր են որ տուրքերը կամ շնորհուին իրենց և կամ՝ գո- նէ 6 տարի միջոց տրուի իրենց և ապա հաւաքուի : Սակայն չ- ընդունուեր սոյն խնդիրը :

— Պատրիարքարանէն կխնդ- րեմք քննել ա՛յն լուրը , թէ՛ Աղ- թամարայ խաչատուր կաթողիկոս քրդաց վաճառե- լէ Ս. Գէորգ անուն հայկական վանքը :

— Մեր պարտքը կկատարեմք , դարձեալ Պատրիարքարանի ու- չադրութեան յանձնելով՝ Կարի- նէն առ մեզ ուղղեալ հետադայ նամակն :

« Գաղաքիս աղբային գործերը խա- նաշիթ վիճակի մէջ են . կուսակցու- թեան ոգին ամեն աստիճանի անձանց մէջ իրեն յատուկ դերերն ունի : Աղ- զային վարժարանն անխնամ վիճակի մը ենթարկուած , պաշտօնեաները թըշ- ուառ և յուսահատ են . ընկերական վարժարանի տնօրէն խորհուրդը աղ- զային գործոց երասանակն իր ձեռք անցուցած՝ կուզէ աղբային վարժա- րանն ի հիմանց տապալել , որպէս զի անոր աւերակաց վրայ հիմնէ ընկերա- կան վարժարանի հաստատութիւնը , Սոսկայն , երբ աղբային վարժարանի պաշտօնեաներէն մէկը անկիւն աւազ շա- բաթ երեկոյ Նիկեղեցւոյ դուռը տեսայ որ մուրալ յանձն առած էին , վասն զի չէի լսած կամ տեսած երբեք վար- ժապետաց մուրալու տառիճանի հա- նիլը . ի վերջոյ իմացայ թէ յոչ կամա այդ միջոցին դիմելու պարտաւորեալ էին . վասն զի իրենց թաղակները երեք ամսէ ի վեր չէին վճարուած , մանաւանդ այս- պիսի տաղանապալից և անձուկ ժամա- նակի մը մէջ . նոքա դիմած են քանի մը անգամ թաղական խորհրդոյ , հո- ղարարձութեան և գեր . Առաջնորդ Օր- մանեան Հօր , բայց աղադրին և յու- սահատ մեկնած են . և ի վերջոյ գրով կղիմեն Օրմանեանի , յայտնելով թէ թաղական բունելու պիտի ստիպուին , եթէ այն երեկոյ քանի մը դահլիւկան չորը- ուի . թէպէտ գեր . Օրմանեան մարդա- սիրական պարտք մը կատարել ուզե- լով՝ խնդիրը ժողովոց կ յղէ ի նկատու- ղութիւն , այլ դարձեալ ապարդիւն : Զարմացայ և մորմոքեցայ երբ տեսայ աղգասէր և դպրոցասէր ժողովական անդամաց ի փոխուստ աճապարել : Աղբային սնտուկը մեծաքանակ պար- տուց ենթարկուած է արդէն . այսօր նոյն գումարը կրկնապատկելու չուայ ծախքեր կըլլան՝ աղկանց դպրոցի չորս օրիորդներու միայն 500 լիրա յատկացը- նելով , մինչդեռ բնիկ պաշտօնեայք դահացուցիչ ամսական մը չունենալէն զատ՝ իրենց ամսականն անգամ չեն կրնար առնուլ : Ժողովրդեան ողբալիտ մասն արդէն ամիսներ յառաջ այս ա- մէնը նախատեսելով՝ օրինաւոր տեղե- կագրով մը վարչութեան ուշադրու- թիւնը հրաւիրած էր այդ շուայլ ծա- խուց համար , բայց ապարդիւն ելաւ : Գաղաքիս երեսփոխանական ժողովոյ ինն անդամաց պակասը լրացնելու նը- պատակաւ , քանի մը օր յառաջ ընտ- րեւաց եռապատիկ ցանկ մը կախուե- լով , աւագ հինգշաբթի օրը քուէալ կութեան գործողութիւնը կատարուե-

ցաւ : Արդէն քանի մը տարիէ ի վեր երեսփոխանական և թաղական ընտրութեանց անօրինական մեղքները և անարժան անձանց պաշտօնի կոչուելը (բացառութեամբ) ժողովրդեան ողջամիտ մասին նողկանք պատճառելով՝ ձեռնպահ եղած էր : որով նախորդ քուէարկուաց թիւը հազիւ 50-70ի կը յանգէր : բայց այս անգամ, ի նորոգ Միացեալ ընկերութեան անդամոց և . . . հազար քուէ շրջաբերութեան հանուած ընկելով, 600էն աւելի խորհրդակալ քուէ ձերբակալուած է քանի մը անձերէ, որք ծրարներով կ'աշակեն տակաւին և այսպէս ի գարմանս ամենեցուն 400ի չափ քուէ գլխաւորած էին ի նպատակ ընտրելի քանակ անձանց : Աս եւս չմոռնամ ըսել, որ ըստ վիպութեան քանի մը արժանաչաւոր անձանց, քուէարկութեան օրը Միացեալ ընկերութեան օրհարանին մէջ, ամէն աստիճանի անձինք կ'ողուէին, անխորի իւրաքանչիւր անձի մէկ դահեկան տալով և մէկ թէյ ձրի խմբեցնելով : քուէ կըսէին եղբւր, մինչ չի գիւղացիին մէկն ալ խոնարհ բաղմունքիւնը տեսնելով և սա թուովը առէք, կըսէր, սայլը դուռը կայնած է : Արդարեւ, սահմանադրական երեսփոխանութիւն մը ունենալէն ի վեր այսպիսի քուէարկութիւն մը երբեք տեղի ունեցած չէր, վասն զի նոյն օրը, այլ դարմա ելանէին քուէ տալու և անպատիւ յաղթանակ մը տանելու համար, ընտրող մասնախումբն ալ արդէն այդ ընթացից համախոհ ընկելով՝ առանց օրինաւորութիւնը յարգելու, անխորի կընդունէր իր կուսակցաց տարած քուէն : Առտի այսպիսի խորհրդակալ քուէարկութիւնէ մը կրնաք հասկընալ ընտրեալ երեսփոխանաց ունեցած արժանիքն բաց ի երկու մեծ անձերէ որք առաջին քուէարկութեան ժամանակ քուէից բացարձակ առաւելութեամբ ընտրուած, և ժողովրդեան յարգանաց արժանի անձինք են :

ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼՔ

Բ. Դրան պատուիրակը և գեւականք այսօր երրորդ նիստ կը նեն հեղինական խնդրոյն համար, երկրորդ նստին մէջ պատուիրակը առաջարկէր են, որ հաստատուի պայմանագրոյն թուականէն վեց ամիս յետոյ, և 6 մասի բաժնուելով զատ զատ յանձնուին նշանակեալ վայրերն : Իսկ գեւականք կողմէն եղեր որ երեք ամիսէն յետոյ տրուին : Յունաստանի մէջ ժողովուրդը՝ գեւ հանդարտած չէ : Դէպքը թագաւորին հրամանաւ Աթէնքի վողոցները փակցուցեր են նոր սահմանագիծը ցցունող քարտէսներ ի ծանօթութիւն և ի հանգարտութիւն ժողովրդեան : սակայն ակնկալեալ ազդեցութիւնը չէ ըրեր այս միջոցն ալ : Ընդգիւծալի մասին բերանն եղող լրագիրը կ'արունակեն յուզիչ գիտողութիւններ ընել, և ըսել թէ՛ ներկայ նախարարութիւնը թոյլ վարուեցաւ և օտար ազդեցութեանց զոհնց հեղինական շա-

հերը : Վագըթ իւրոյ գրած էր այս առաւօտ, թէ Պիլմարդ իշխանն տէրութեանց ուշադրութիւնը պահանջէր է Յունաստանի վիճակին վրայ, դիտելով որ եթէ յեղափոխական մասն պաշտօնի անցնի՝ Եւրոպայի դադմանց պատճառ եղող վարմանց մէջ պիտի գտնուին :

— Գաղղիական զօրքն թուումսի ծովային ու ցամաքային ամուր դիքերը գրաւելէն յետոյ՝ Պէյին բնակած տեղին քանի մը ժամու ճանապարհ մօտ եկած նստած է, և ըստ վերջին լրոյ՝ ընդհանուր հրամանատարն Պէյին գացած տուած է Գաղղիոյ առաջարկութեանց գիրն, որ եթէ մերժուի, զօրքը բոլորովին ներս պիտի մտնէ : Հետեւաբար քիչ օրէն կ'այստնուի Գաղղիոյ բուն նպատակը : Ոսմանեան նաւատորմին թունուսի ջուրերը երթալու զրոյցը գեւ կայ, և Բ. Դուռը գաղաւթած չէ՝ թունուսի վրայ իւր ունեցած գերիշխանական իրաւունքը հռչակելէ և տէրութեանց միջնորդութիւնը պահանջելէ, հակառակ մերժմանց Գաղղիոյ :

— Անգղիոյ օսմանեան արժեթղթատեսարց կողմանէ պատուիրակներ մայրաքաղաքս կուգան՝ ըստ հրաւիրանաց Բ. Դրան, ուղղակի բանակցելու համար իրենց առնելիքին կարգադրութեան վրայ :

— Ալպանիոյ յեղափոխականաց և Տէրվիլ փաշայի շարժմանց վրայ քանի մ'օրէ հետէ ծանօթիւն չկայ : Ոմանք կ'կարծեն, թէ Տէրվիլ փաշա կ'արի յոյժ զբաղեալ է : այլք կ'համարին թէ բոլորովին դապուած են յեղափոխականք :

— Ապէտին փաշայի աքսորած և վերջին օրերս մայրաքաղաքս բերուած քուրդ գլխաւորաց համար, Վագըթ այսօր ալ գրած է թէ՛ կ'ընտանեմ եր արձակուին իրենք, քանի որ մինչեւ ցարդ ամբաստանող մ'երեւան ելած չէ և փոխարինութիւն տրուի իրենց առեւտրական ու երկրագործական վնասուց պատճառ եղողն : Եւրանգամայն պիտի խընդրեն եղեր, որ քուրդ ցեղերէն երկերկու հոգի ընտրանք գրուին Օգոստ. Սուլթանին անձնական ծառայութեան :

— Յունաց երեւելի վաճառականներէն Պ. Վալիանօյն երեց որդին՝ Պ. Էթիէն Բալիի գտներ հետ ամուսնացեր է ի ֆարիդ : Պ. Վալիանօյն եղբայրը որ Լոնտրա կ'գտնուի, 2 միլիոն 500 հազար ֆրանքի փոխանակադիր մը

բնծայ զրկեր է այս նոր ամուսնոց : Մարտիկա գտնուող եղբայրն ալ 400 հազար ֆրանքի փոխանակադիր մ'ընծայեր է : Իսկ ինքը Պ. Վալիանօ տարին 300 հազար ֆրանք եկամուտ բերող կալուած նուիրեր է որդւոյն :

— Անգղիա՝ 2500, Ռուսիա՝ 4202, Գաղղիա՝ 4472, Պելճիա՝ 4048, Գերմանիա՝ 975, Թուրքիա՝ 922, Իտալիա՝ 947, Տաիմաքա՝ 880, Սպանիա՝ 775, և Աւստրիա՝ 720 ֆրանք տալիս ծախք կընեն շարունակ գէնքի տակ գտնուող իւրաքանչիւր զինուորի համար :

— Վիէննա բնակեալ Պ. Ռոշլա՝ Աւստրիոյ գահաժառանգին նոր հարսին Վիէննա մտած օրը, իւր ապարանքն զարդարող ծաղկանց համար 60 հազար ֆիորին ծախք ըրեր է :

— Ռուսիոյ կայսեր հօրեղբորդի Նիքօլա մեծ դուքան՝ որ հօրը ամբարանցին մէջ ի գիւպահօ էր, Տոնապուրկի բերդը զրկուեր է անորոշ ժամանակաւ : Ըստ ոմանց՝ ծպտեալ կերպարանք և ոստիկանութեան գնդապետի մը հետ ոչնչականաց ժողովները կերթայ և խռովայրդատենախօսութիւններ կընեն եղբւր ըստ այլոց՝ կայսեր հաւատարմամբ համար երդնուլ չէ ընդուներ : Ամուսինը՝ որ Գերմանացի սպայի մը դուստրն է, իրեն հետ Տոնապուրկ երթալու հրաման ուղեր և ստացեր է :

ԻԼԱՆ

ՀԱՐՊԻՅԷ ՆԵՉԱՐԷԹԻ

Գափանը տաղիդ, վէ պէզ վէ ֆէս վէ տէպպաղխանէ վէ Իզմիտ ֆապրիդալէրի իշուն պիր սէնէլիք օլմագ վէ շէհրիյէսինէ խապէթ խտէն մեղտարը թէս լիմ իտիլէք իւզրէ միւ պայեա օլունաճագ օլան երիզ սէքսէն պին գանթար պիրինճի նիւքաս թըլ մատէն քէօմիւրինին պէհէր գանթարը շէրայիթի մուգարբէրէսի վէճհի իլէ սիմ մէճիտիյէ օն տօգուդ զուրուշա օլարագ սէքիդ զուրուշա թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ իշպու մայիսի բուլ մինին օն սէքիլինճի բաղար իր թէսի կիւնինէ գատար հէր կիւն միւնագաստար պիլիճրա գարարը գաթիսի վիրիլէճէյնտէն իթա իթմէյէ թալիպ օլանլէրին, վէ օն տօգուզնճը սալը կիւնի երիզ տէ պէշ թէնգիլինէ բաղիպ պուլունանլէրին Հարպիյէ նէղարէթի լէվազիմաթը ումուսիյէ սայիլէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր :

29 նիսան 1881 1—3

ԻԼԱՆ

ԷՎԳԱՅ ՆԵՉԱՐԷԹԻ

Վալիտէի մաճիտ հաղորէթը շէհրիյարի ճէննէթմէքեան սուլթան Ապտ-իւլ-Մէճիտ Խան Ղազի թապսէրահա հաղորէթլէրինին էլ գաֆը ճէլիլէրինտէն Գաղայի երպատաէ Թէրգօս նահիյէսի տախիլինտէ վաղը իսթիւրանճա գալիլէսինին աշար հասըլաթը իլէ օթլագիլէ բուսումը վէ Ֆրունճըդ չայըրը քէյաճ հասըլաթը իշպու տօգսան եէտի սէնէսի մարթը իպթիտասընտան իթիպարէն պիր սէնէլիյի մագթուէն թալիպինէ իլգամ գըլընաճաղընտան՝ թալիպ պուլունանլէրին իւլանը թարիլինտէն օն պէշ կիւնէ գատար շէհրէ մանէթի ճէլիլէսի տալիլինտէ քեային գօրտօն էլգաֆ մուհասէպէճիլիլինէ միւրաճաւթ իթմէլէրի իլան օլունուր :

30 նիսան 1888

ԻԼԱՆ

ԷՎԳԱՅ ՆԵՉԱՐԷԹԻ

Ճէննէթմէքեան պէզմը ալէմ վալիտէ սուլթան թապսէրահա հաղորէթլէրի էլգաֆը ճէլիլէսինտէն Նիլէ գաղաւթտա քեային ալճը գօրուսընն հասըլաթը ալ իլէ սայիլէսինին տօգսան ալթը վէ եէտի սէնէլէրի հասըլաթը եէկիրմի պէշ պին զուրուշ պէսալ իլէ մահայի թալիպի էօհտէսինտէ պուլունանլէրին բուսումաթը մէղքիւրէսին զիյատէ պէտէլ իլէ իլթիդամընա թալիպ պուլունանլէրին թարիլի իլանտէն նիհայէթ օն պէշ կիւնէ գատար էլգաֆը հիւմայուն վարիտաթը ումուսիյէ խտարէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր :

30 նիսան 1881

ԻԼԱՆ

ՀԱՐՊԻՅԷ ՆԵՉԱՐԷԹԻ

Տէօրալինճի օրտուի հիւմայուն տէպպաղխանէսի իշուն մահֆուդ նուսանէսի, վէ շուրութը մուգարբէրէսի վէճհի իլէ Տէրիսաատէթտէ պիլ մուտյէնէ մէմուրինէ թէսիմ գըլընմագ, վէ երդինճանա գատար քեաֆֆէի մէսարիֆի նագիլէսի իլէ բէսմի կէօմիլի միւթէհիւտէ այիտ օլմագ իւզրէ միւպայեա օլունաճագ իւշ պին առէտ թուղլու գուրու Գըրմ կէօնիլին սիմ մէճիտիյէ օն տօգուդ զուրուշ հիսապը իլէ պէհէր գըլէսի օն իւշ զուրուշա թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ մայիսի բուլմինին տէօրալինճի բաղար իրթէսի կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնագաստարնըն իւլարը իլէ մէղքիւր կիւնտէ գատար գաթիսի վիրիլէճէյնտէն իթա իթմէյէ թալիպ օլանլէրին վէ պէշինճի սալը կիւնի երիզ տէ պէշ թէնգիլինէ բաղիպ պուլունանլէրին Հարպիյէ նէղարէթ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ
Կ. Պոլիս Սոկրան Համամ